

10 évesek lettünk!

Kedves Olvasóink!

Elérkezett a számvetés ideje!

Ki ne szeretné megismerni szülei, nagyszülei életét, a velük történeteket, emlékeiket! Kisgyerekként lélegzet-visszafojtva szívtuk magunkba a családi legendákat, életük eseményeit, egy-egy családi ebédet vagy vacsorát követő beszélgetések alkalmával. Ezek a történetek mélyen beivódtak a család kollektív tudatába. Ismert és sokszor a már általunk nem ismert rokonok, szomszédok, falubéliek jelentek meg ezekben a beszélgetésekben. Így élnek tovább emlékezetünkben, marad fenn nevük és életük az íratlan történelem során, s így örökítjük tovább azokat mi is.

Egy fiatalabb vagy középkorú ember életében gyakran kerek évfordulók környékén érkezik el az az idő, amikor egy rövidebb vagy hosszabb időszak eseményeit összegzi.

Fontos az is, amikor egy csoport, egyesület, klub is elér egy kort, és az addig végzett munkájukra, eredményeikre visszatekintenek.

A Kerekegyházi Lokálpatrióták Egyesületénél is eljött az idő, amikor érdemes egy összegzést készíteni, hiszen 2024 végén ünnepelte egyesületünk 10 éves fennállását!

Nem is olyan régen volt, amikor 2014. tavaszán 14-en összeültünk és elhatároztuk, hogy megalapítjuk a Kerekegyházi Lokálpatrióták Egyesületét. Megfogalmaztuk céljainkat, megválasztottuk tisztségviselőinket, és megalkottuk alapszabályunkat. Éppen az új civil törvény jogerőre emelkedésekor hívtuk életre az egyesületet. Az erre szakosodott ügyvédek nem vállalták az újonnan alakuló egyesület

bejegyeztetését arra hivatkozva, hogy még nem jelentek meg állásfoglalások, nincs bírói gyakorlat, bizonytalan az elvárt alapszabály szövegezése, stb. Ennek ellenére mi magunk belevágtunk és Dr. Kenyeres Tibor hathatós segítségével sok levélváltás és hiánypótlás teljesítését követően 2014 októberére elértük, hogy a Kecskeméti Törvényszék nyilvántartásba vette egyesületünket.

Az egyesület tagsága legfontosabb célkitűzését az alapszabályban rögzítette: „Városunk kulturális értékeinek és hagyományainak felkutatása, ápolása és megőrzése, ezen értékek megismertetése időszaki lap vagy más kiadványok kiadása, rendezvények, előadások és konferenciák szervezése által; az egészséges lokálpatriotizmus szellemiségének terjesztése, népszerűsítése.” Ezen fő célkitűzést szem előtt tartva végezte és végzi ma is az egyesület tagsága tevékenységét.

Rendszeres olvasóinkat folyamatosan tájékoztattuk fontosabb rendezvényeinkről újságunkban, ezen kívül hirdettük plakátokkal és az interneten is az eseményeinket.

Nem is szeretném most tételesen felsorolni ezeket, csak egy összegzést szeretnénk adni róla.

A 10 év alatt számtalan szervezettel, magánszeméllyel dolgoztunk együtt rendezvényeink szervezése során, itt csak a legfontosabbakat soroljuk fel a teljesség igénye nélkül: Bács Megyei Huszárbandérium és Tüzérüteg, Kereki Nótások, Kerekegyházi Nyugdíjas Klub, szegedi Vasúttörténeti Alapítvány, Jászárokszállási Népfőiskolai Társaság, Jászárokszállási Ipartestület, Árokszállásiak Baráti Köre Egyesület, Görbe Színkőr Jászárokszállás, Hírös Agóra Hetényegyházi Közösségi háza, Hetényegyházi Ijász és Szabadidősport Egyesület, Kunbaracsi Polgárőr Egyesület, Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány, helyi Postahivatal, Móra Ferenc Általános Iskola és AMI, Hírös Agóra Otthon Mozi, Iloncsuk Szabadcsapat Kunszentmiklós, kunadaci Apraja-nagyja néptáncsoport, Ladánybene Községért Alapítvány, Oroszhegy Község Önkormányzata, Kunadacs Község Önkormányzata, Kunbaracs Község Önkormányzata, Kunszentmiklós Város Önkormányzata, Lajosmizse Város Önkormányzata, Kerekegyháza Város Önkormányzata, Ladánybene Község Önkormányzata, Jászladány Város Önkormányzata, Újireg Község Önkormányzata, Hírös Rovókör Kecskemét, a kerekegyházi és környékbeli lovas fogatosok, néhai Sebestyén Imre képes levelezőlap-gyűjtő, Polgár Zoltán keceli fegyverzet- és hadianyaggyűjtő, néhai Dr. Fehér Tibor, Szabó Attiláné, Vörösmarti Imre és Kövecses Zoltán magánszemélyek, valamint számtalan kerekegyházi lakos akiknek a felsorolásától eltekintünk, hiszen egy egész oldal sem lenne elég neveik megörökítéséhez. Ezúton is köszönjük a segítségüket, támogatásukat!

Természetesen a KELO ilyen nagy számú és ilyen színvonalú rendezvényeinek megtartása és újságunk megjelenítése is komoly anyagi megterhelést jelentett az egyesületnek. Egy-egy határjáró, vagy más nagyobb rendezvényünkön 150-180 fő is részt vett, de pl. több mint 600-an jöttek el a II. Székely Napra 2022-ben. Működésünkhöz a tagdíjunkon túl számos kerekegyházi vállalkozás és magánszemély támogatását is élveztük, amit hálás szívvel köszönünk!

2016-tól kezdődően Magyarország Kormánya, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. által, a Nemzeti Kulturális Alap pályázatain keresztül támogatandónak ítélte meg egyesületünk szakmai és kulturális tevékenységét. Ettől kezdve pénzügyi támogatást nyújtott programjaink megvalósításához, összesen mintegy 2.400.000 Ft értékben.

És most idézzük fel legfontosabb rendezvényeinket, igaz egy részéről korábbi újságszámainkban már részletesen beszámoltunk (korábbi újság számaink a keology.hu oldalon elérhetőek!).

2014 novemberétől műsoros megemlékezéssel összekötött ingyenes helytörténeti kiállításokat rendeztünk a Nagy Háború kerekegyházi történeiből a helyi művelődési házban. „A Nagy Háború és Kerekegyháza” címmel felidéztek a véres veszteséget, a kerekegyházi katonák sorsát; a másodikban „...végül a HARANGOK is bevonultak!” címmel bemutatva a hátszág szenvedését. A harmadik előadásban „a Nagy Háború vége és Kerekegyháza „ címmel megidéztek a román, majd az olasz front eseményeit, a fegyverszünet, az őszirózsás forradalom, a tanácsköztársaság helyi eseményeit, valamint a trianoni békediktátumhoz vezető utat.

Csak a legnagyobb kutatási anyagainkat említve feldolgoztuk, újságunkban megjelentettük, műsoros esttel egybekötött kiállításokon bemutattuk: a kerekegyházi vasút építésének, Jászkerkegyháza alapításának, önállóvá válásának, a helyi Posta 140 éves, a római katolikus és a református templom építésének történetét, a villanyvilágítás megépítésének emlékeit, a helyi betyárvilág eseményeit, a Kerekegyházi Hunyadi Mozgó (Mozi) megépítésének és működtetésének történetét, amelynek falán emléktáblát helyeztünk el 2024-ben.

A rendezvényeinkhez kapcsolódó helytörténeti kiállítások anyagának jó részét a helyi és innen elszármazott kerekegyházi lakosok által rendelkezésünkre bocsátott fényképek, dokumentumok, naplók, tárgyi relikviák alkották.

Ezen rendezvényeink látogatottsága 100 fő felett volt. Az eseményekről készült felvételt kezdetben a helyi kábelszolgáltató (Kerekegyházi Kábelkommunikációs Kft.) is műsorára tűzte, amely így kb. 800 lakásban vált láthatóvá. Rendezvényeinkről a Petőfi Népe megyei napilap is rendszeresen tudósított. A fontosabb kiállítási anyagainkat a helyi általános iskola felső tagozatos diákjaival is megismertettük.

Irodalmi felolvasó esteket tartottunk Gyóni Géza, Tömörkény István, Móra Ferenc műveiből, valamint

összegyűjtöttük balatoni Farkas Alice (balatoni Farkas János unokája) verseit és prózai írásait. Ezekből teltházas felolvasó estet tartottunk, melyen Sántha Teréz, a költőnő lánya és Kerényi László, a költőnő unokája is részt vett. Ezt megismerteltük Jászárokszálláson az Árokszállásiak Baráti Köre meghívására is. A Kecskeméti köztemetőben felkerestük balatoni Farkas Alice síremlékét és halálának 40. évfordulójáról megemlékezve megkoszorúztuk nyughelyét. Egyesületünk tagjai a

költőnő verseiből olvastak fel. Többször közreműködtünk a Kunpusztai templomban megrendezésre került Baksay áhítatokon.

2016. február 27-én a helyi könyvtárban Wass Albert halálának 18. évfordulója alkalmából felolvasó estet tartottunk – majd ezt követően minden év februárjában – , melyen egyesületünk tagjai olvastak fel az író regényeiből, novelláiból, a magyarsággal, annak megmaradásával foglalkozó publicisztikájából részleteket az érdeklődők számára. Ezen rendezvényekre Kecskemétről is számosan érkeztek.

”Kávé mellett-innen indultam” címmel beszélgetés sorozatot indítottunk 2017-ben azzal a céllal, hogy Kerekegyházáról a mára már elszármazott, de gyökereivel még ide kötődő embereket mutassunk be, akik büszkén vállalják kerekegyházi származásukat és olyan szakmai, emberi pályát futottak be, amely érdemes arra, hogy azt a nagyobb közösség is megismerje. Az

évek során vendégünk volt: Dr. Kovács A. Gábor nyugalmazott kórházigazgató főorvos, néhai dr. Fehér Tibor főiskolai docens, az ÁFEOSZ Kereskedelmi, Közgazdasági Szakközépiskola és Kollégium nyugalmazott igazgató Főtanácsosa, Görbe László piarista atya, a kecskeméti Szentháromság templom plébánosa, Weninger Endre a Kecskeméti Katona József Gimnázium nyugalmazott történelem-angol szakos tanára.

2018 márciusában Kerekegyházát bemutattuk az ide látogató Jászárokszállási Népfőiskolai Társaság tagjai részére, akik viszonzásként 2018. április 30-ára, a jászárokszállási „Város Napja” rendezvényre meghívták egyesületünket. Ettől kezdve jászárokszállási civil szervezetekkel rendszeresen járunk egymás rendezvényeire. Rendszeres vendégei vagyunk továbbá az „Árokszállási Nyár” című programnak, melyen kb. 150 bográcsban főznek ínycsiklandó birkapörköltet és egyéb egytálételeket. A Görbe Színkör bemutató előadásait rendszeresen látogatjuk. Közösén járunk a minden évben más-más jász településen megrendezésre kerülő Jász Világtalálkozókra. Ide a kezdetektől fogva Kerekegyházát is hivatalból meghívják mint jászárokszállási jász telepítvényt, azonban városunkból hivatalos küldöttség soha nem érkezett még a települések felvonulására, bemutatkozására. Egyesületünk tagjai képviselték eddig városunkat.

Rendszeresen vendégül látunk árokszállási civil szervezeteket Kerekegyházán saját rendezvényeinken és a település rendezvényein is.

„Őseink lábnyomában” címmel 2019 májusától kezdődően évente megrendeztük tavaszi határjárásainkat a szomszédos települések civil szervezeteivel közösén. Ennek során gyalogosan, kerékpárral és lovas fogatokon jártuk be a környező

településekkel közös határaink egy-egy szakaszát, az 1745-ben kialakult redempciós határokat követjük. Korabeli térképek és leírások alapján jelöljük meg ismét a még fellelhető határköveket, oszlopokat, megemlékezve az elődökre. Egy-egy rendezvényen átlagosan 170-180 határjáró vett részt.

2019-től kezdődően „Ismerd meg határaid!” címmel Kerekegyháza külterületén gyalogtúrákat szerveztünk, melynek során egy-egy kerekegyházi tájegységet jártunk be és ismertettük a tájegység történetét. Így bejártuk a Búhegyet, Kunpusztát, a Kondor tó környékét, a Határ utat, az Ósborókást, a Csordajárást, meglátogattuk a Bodor -keresztet, Tormost és Hercegegyházát. Alkalmanként 20-70 fő vett részt ezeken a túrákon.

Kecskeméti civil szervezetekkel és Szabó Attilánéval közösen megszerveztük Kecskemét-Kerekegyháza között a Trianonra emlékező gyalogos zarándoklatot. Ennek során Kecskeméten a Szent Háromság temetőben lévő a „Nagy háború”-s, valamint a Kerekegyháza hősi halottainak sírjai előtt is tisztelegtünk. A kecskeméti Trianon emlékműnél tartottunk megemlékezést, majd innen Kerekegyházára szerveztünk gyalogos zarándoklatot. Más alkalommal Kerekegyházáról Kecskemétre a Mária-kápolnához vezetett gyalogos zarándoklatunk, és ott tartottunk Trianonról szóló megemlékezést.

Több alkalommal kirándultunk a jász és a kun múlt minél szélesebb körű megismerése céljából. Jászberényben, a jászság fővárosában, a város jász történelmi emlékeit jártuk be, és a Jász Múzeumot

látogattuk meg. Jászárokszálláson a Tájházban, Tápiószelén a Blaskovich-kúriában, Kunszentmártonban a Helytörténelmi Múzeumban (volt Nagykun Kerületi Székház) és Börtönmúzeumban is jártunk.

Szankra a Kiskun Múzeumba, Szegedre a Vasúttörténelmi Alapítvány Múzeumába, Bugacra a Pétermonostori ásatáshoz kirándultunk. Ópusztaszerre a Nemzeti Történelmi Emlékparkba, Oroszhegyre (Székelyföld) a Szilva fesztiválra, Újiregre (szintén jászárokszállási telepítvény falu) a falunapra látogattunk el.

Közösen megtekintettük néhai dr. Fehér Tibor, Kaldenekker Ferenc, Faragó Ferenc, Borbély Béláné helyi magánygyűjtők kiállítási anyagait.

A felsoroltakon túl még nagyon sok eseményt szerveztünk, de ezek teljes és főleg részletes felsorolása több újságot töltene meg, így azoktól most eltekintünk.

Megalakulásunk óta megjelentettünk 11 évfolyamban, összesen 18 d. - teljes egészében helytörténeti tárgyú ingyenes kiadványt - MULT-KOR címmel, melyekben érdekes, a település közössége előtt eddig nem ismert, vagy már feledésbe merült eseményekről közöltünk cikket, korabeli dokumentum - részletekkel és régi fényképekkel illusztrálva.

Ezt a rengeteg munkát eleinte 14-en kezdtük el, mára már 23 főre bővült egyesületünk létszáma és számos külsős segítőnk is van, kiknek az egyesület elnökeként megköszönöm áldozatos munkájukat, amit az egyesület, így Kerekegyháza érdekében végeztek.

Azokról a barátainkról is meg kell emlékeznünk, akikkel együtt kezdtük az egyesületi munkát, de ma már sajnos nincsenek közöttünk:

2018-ban egyik legaktívabb alapító tagtársunktól, Rozsnyói Zoltántól búcsúztunk el, aki mindig sok ötlettel, jókedvvel, tette készen segítette az egyesület tevékenységét, aki az utolsó pillanatig azt mondta, hogy „Menjünk és csináljuk!”. Hatalmas kapcsolati tőkét kész volt működtetni az egyesület segítése érdekében.

2020-ban elbúcsúztunk „örökös kisbírónktól”, Szabó Lászlótól, aki szintén aktív résztvevője és szervezője volt minden rendezvényünknek.

2024-ben búcsúztunk el Újvári Gyula alapító tagtársunktól, aki mindenkit ismert Kerekegyházán, és minden régi történetben otthon volt.

Ezek után csak annyi a feladat, hogy megköszönjem érdeklődésüket, visszajelzéseiket, támogatásaikat, amely arra inspirált minket, hogy soha ne adjuk fel. Van értelme annak, amit csinálunk, hiszen nem csak a mi számunkra, hanem Önöknek is fontos helytörténetünk, múltunk megismerése és bemutatása.

Köszönjük a bátorítást és a figyelmet!

Bodor József
a KELO elnöke

Vendégszerető lokálpatrióták

Egyesületünk egyik célja, hogy a jáász településekkel szoros baráti kapcsolatot ápoljon. Gyakran utazunk hozzájuk rendezvényeikre, s viszonzásul ők is szívesen látogatnak városunkba egy-egy jeles nap alkalmából. Két kedves tagtársunk otthonába is invitáljuk őket, hiszen értékes magángyűjteményeket csodálhatnak meg

Faragó Ferenc kis épületében a hagyományosan berendezett konyha, egyesületünk számára is gyülekezőhely. Télen a kemence hívogató melege, a sülttök és a mentatea illata lengi be a helyiséget. Öröm itt lenni a sok régi edény, bútor és szőttes között. A gyűjtemény 2008-tól gyarapodik tudatosan. A *hétköznapi emberek mezőgazdasági szerszámjai, asztalos-, kovács-, cipésműhely eszközei, berendezései tekinthetők meg.*

Érdekességként említi Feri, hogy Erdélyben kimondottan a gyűjteménye számára készítettek téli és nyári tehénvasat (patkót). A

300 éves gerendafaragó bárd, a használatától *elkopott fonalcsevélő láda* is mutatja, hogy elődeink szerszámaikat nagy becsben tartották, s azok többnyire családon belül öröklődtek. *Egy egyszerű horpadt kulacs az idegeneknek nem sokat jelent. Ez a kulacs azonban nagyon különleges, hiszen a I. Világháborúban egy*

golyó akadt meg

rajta, így megmentette a nagypapa életét.

A gyűjtemény minden darabja gondos takarítás, tisztítás után konzerválva kerül kiállítóhelyre, vagy raktárba. Nagyon alapos háttér munkával – szakirodalom, néprajzkutatók írásai – lassan minden darab pontos neve, készítés módja, használata ismertté válik. Figyelemre

F. Faragó Ferenc gazdálkodó, szakaszvezető. *1889, Kecskemét. Bevonult 1912 október 6-án a 7. k. huszárezredhez Nagyváradra. A világháború kitörésekor még tényleges idejét szolgálta és az elsők között lekerült a szerb harcterre, majd az orosz hadszíntéren küzdött. Ezután a román hadjáratban vett részt és megjárta az olasz frontot is. Kétszer megsebesült. Kiténtetése: O1, O2, Br., K. cs. k., német harcos érd. bér. és az 1912–13. m. ker.

méltó a rendkívül gazdag fotógyűjtemény is. Nem csak a jelen eseményei, a környezetről készült képek, de a város múltjáról gyűjtött anyag fontos kutatási anyag lehet a jövőben. *Nyaranta a Múzeumok éjszakája rendezvényen, vagy csoportok bejelentkezése esetén mindenki megtekintheti a gyűjtemény anyagát.*

Kaldenekker Ferenc vendégei a finom pörkölt mellett megtekinthetik a korsó, vizeskancsó és gobelein gyűjteményt is. Feri bácsi 1970-től gyűjtögeti szorgalmasan a ma már 1300 db-ból álló korsó, a közel 70 darabos kancsó, és a 160 darabos gobelein kiállítási anyagot.

A korsók 30 ország iparosainak ügyes kezeit dicsérik. Találunk itt a környező országokból, valamint Svájc-ból, Franciaországból, Kanadából, de még Japánból is mives, különleges anyagú alkotásokat. A legrégebbi 1911-ből való, a legdíszesebbek egyike az Amistani-Qarda 1786 feliratot viseli.

Feri bácsi számára a gyűjtött anyag kikapcsolódás, élmény. Szívesen veszi kézbe őket, hiszen alakjuk mintázatuk, anyaguk csodálattal tölti el, de még az alku is eszébe jut – ahogyan birtokába jutott némelyik darab.

A *gobelein gyűjtemény* alapja felesége kézimunka szeretetének köszönhető. A 80-as években, szülői hagyatékként került hozzájuk Erdélyből előrajzolt vászon, amit azután aprólékos gonddal

hímzett ki Pannika.

A képek témája

többnyire ismert festmény, vagy csendélet. A legnagyobb darab 120x80 cm-es falikárpit.

Nagyon szerencsés Kerekegyháza, hogy ilyen lelkes lokálpatrióták öregbítik hírnevét. A gyűjtők szorgalma, elhivatottsága, példa lehet a fiatalok számára. Minden régi tárgy mögött van egy történet, amit érdemes megismerni, mert Habsburg Ottó szavaival: „Aki nem ismeri a múltat, nem ítélni meg a jövőt.”

-elma-

*Helytörténet hitelesen és igényesen:
figyelje a Kerekegyházi Lokálpatrióták rendezvényeit, újságjait!
www.keloeqy.hu*

LAPUNK MEGJELENÉSÉT TÁMOGATTA:

A Kerekegyházi Lokálpatrióták Egyesületének kiadványa

Szerkesztőség:

**6041 Kerekegyháza,
Andrássy Gyula u. 55. sz.**

Felelős szerkesztő:

Bertók István

Megjelenik: **300 példányban**

Nyomtatás: **Androver 2000 Bt.**

ISSN: 2064-9096